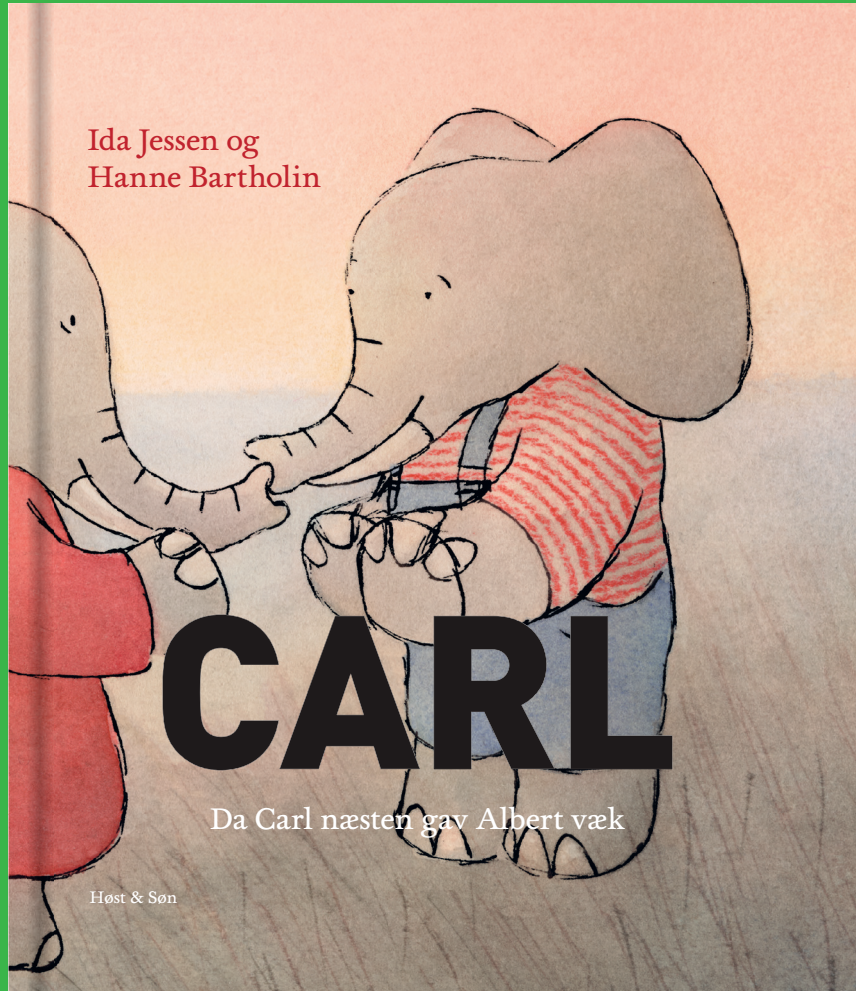

Da Carl næsten gav Albert væk

Af Ida Jessen og Hanne Bartholin (illu.)
Gyldendal 2020

Mary Fonden

Skab læseglæde

Vi anbefaler, at I arbejder med bogen over tre uger. Læsegruppen mødes to gange om ugen. Tre af gangene læser I bogen. Hver læsning er forskellig – se ”Huskesedler til oplæsning” i faghæftet eller på de fire inspirationsark.

Boghæftet er til inspiration. Vær opmærksom på børnegruppens nysgerrighed og energi ift. den enkelte bog. Styrk dialogen med børnene, og lav aktiviteter, som bygger videre på deres interesser. Bogen danner afsæt for samtalen, men må aldrig være en begrænsning for dialogen.

Før I går i gang med at læse

Nogle børn har brug for at spore sig ind på bogen, inden I åbner den. Det kan I gøre, ved at de møder og bruger bøgernes ord og begreber gennem sanselige aktiviteter og dialog.

- Fortæl børnene, at I snart skal læse en bog om mid-sommerfesten sankthans. Tal om sankthans som tradition. Spørg ind til børnenes erfaringer. Vis billeder eller video af et stort bål. Tag på tur, og saml grene til et bål, så I kan bage snobrød.

Sprogstrategi

Fremhæv vigtige ord ved at overdrive dit tonefald og gentage ordene mange gange i hverdagen i forskellige grammatiske konstruktioner. Understøt med gestik og mimik.

Gode ord

De gode ord er karakteriseret ved, at de kan konkretiseres, visualiseres og/eller dramatiseres. Begynd altid med at spørge børnene, om nogen af dem kender ordet og kan fortælle eller vise, hvad det betyder. Arbejd med de gode ord i alle tre bogsamtaler. Variér ved, at børnene anden og tredje gang skiftes til at forklare ordene.

1. Salat

Konkretiser ordet både med et salathoved og en blandet salat. Hvis vi skulle lave en salat, hvad ville I så gerne have deri?

2. Enebørn

Visualiser med en tegning af en familie, hvor der er søskende, og en familie, hvor der kun er et barn. Relatér til børnenes egne familiekonstellationer.

3. Undvære

Dramatisér ved at uddele noget legetøj til hver af børnene – undtagen et barn, som må undvære.

4. Tændstikker

Konkretiser med en æske tændstikker. Lad børnene røre ved og dufte til dem. Vis, at man kan lave ild med dem. Brug dem til at tænde et lys med. Lad børnene fornemme, at flammen varmer.

5. Marcherede

Dramatisér ved at lege, at I marcherer som soldater, mens I synger remsen: "Et to, et to, højre, venstre sutsko". Tal om, hvorvidt man kan se nogens humør på måden, de går på. Prøv at gå på en glad måde og gå på en sur måde.

6. Riste

Konkretiser ved at riste en skive brød. Hvad vil der mon ske, hvis man rister en agurk? Hvad kunne du tænke dig at riste over et bål?

7. Knitrede

Lyt til lyden af et bål – gerne et rigtigt bål. Alternativt kan I se videoer af knitrende bål. Lad børnene røre ved cellofan, der også knitrer.

8. Rømmede

Dramatisér ved at rømme dig. Få også børnene til at rømme sig.

9. Knirkende stemme

Syg med en knirkende stemme. Gå på jagt efter ting, der knirker.

10. Ved siden af

Dramatisér udtrykket. Sæt dig ved siden af et barn, mens du siger: "Nu sætter jeg mig ved siden af dig". Giv også børnene korte beskeder om at sætte sig eller stille sig ved siden af personer eller genstande i rummet.

Spørgsmål til bogsamtale

Bogen er afsæt for samtalen, men vær nysgerrig på, hvad der optager børnene, og lad samtalen følge deres interesser. Stil åbne og tilpassede spørgsmål, som udfordrer børnene på deres udviklingsniveau. Nogle børn kan have brug for at pege på bogens illustrationer som svar på spørgsmål.

- Har du prøvet at fejre sankthans? Hvordan foregik det?
- Er du enebarn, eller har du søskende? Hvad synes du om det? Kunne du finde på at give en søster eller bror væk?
- Hvad kan gøre dig så glad, at du danser og springer? Hvor i kroppen kan du mærke, når du er glad?
- Hvordan trøster du, hvis nogen er ked af det?
- Har du en bedste ven?
- Hvorfor vil Carl have, at Albert skal holde sig fra Fanny?
- Gad vide, hvorfor Carl bliver helt rød i hovedet?
- Har du prøvet at være jaloux eller misundelig? Fortæl mig noget mere om det.

Samtale om illustrationer

- Slå op på første opslag. Hvor mange elefanter er der? Tal om, hvem der er hvem? Hvem løfter den største gren, og hvem løfter den mindste gren?
- Find tredje opslag. Hvordan kan vi se, at Fanny er ked af det? Hvorfor mon Carl også bliver ked af det?
- Find opslaget, hvor Hr. Grå synger. Hvordan kan vi se, at han er gammel?

LæseLeg derhjemme

Opfordr forældrene til at opleve sankthansaften med deres børn.

Opfordr forældrene til at lave et stamtræ med deres børn. Udlevér eventuelt en kopside.

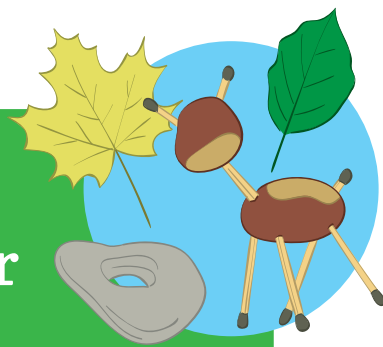
Musikalske aktiviteter

- Syng: *Midsommervisen*.
- Syng eller lyt til: *Jeg er misundelig-sangen* fra Ramasjang-programmet *Luk op, Luk i*.
- Syng eller lyt til sange om venskab.

Kreative aktiviteter

- Tegn jeres familier.
- Mal et bål med røde, orange og gule farver. Lim evt. kviste på, så det ligner et sankthansbål.
- Lav en snobrødsdej. Tal om opskriften, og lad børnene gætte på, hvilke ingredienser, der skal i dejen. Saml grene, og bag snobrød over bål. Tal om, hvorfor det hedder snobrød.

Ideer til leg

- Leg med rim. Find forskellige genstande, der rimer, fx ble og ske, bog og tog, hat og kat, sko og ko. Benævn genstandene, og lad derefter børnene skiftes til at finde de genstande, der rimer. Lav små rimsætninger, som børnene kan færdiggøre. Sæt fx koen i skoen, og sig: "Se en ko i en...".
- Leg "Bålmad" – en variation af legen "Frugtsalat". Lad børnene være pølser, snobrød og salat. Gør legen lettere ved uddele fotos af den bålmad, de skal være.

Bogklog

Bogklog er spørgsmål, der fungerer som oplæg til små samtaler, hvor I sætter fokus på forskellige aspekter ved bogens ord. Formålet er at bidrage til, at ordet lagres i børnenes ordforråd. Leg bogklog som afslutning på arbejdet med bogen.

1. Hvad rimer på bål?
2. Kender du et ord, der betyder det samme som at "æde"?
3. Sig med knirkende stemme: "Jeg er gamle Hr. Grå".
4. Hvad er antonymet til "gammel"?
5. Det hedder et bål og to ... ?
6. Når man hvisker, taler man så med høj eller lav stemme?
7. Hvisk: "Du er min bedste ven".
8. Hvad er antonymet til at "tænde" fx et bål?
9. Hvad passer ikke i en salat: tomat, agurk, vingummi eller gulerod?
10. Hvad kalder man tomat, agurk, salat og gulerødder med et ord?
11. Hedder det en tændstik eller et tændstik?
12. Nævn to ingredienser i en snobrødsdej?
13. Hvad skal vi bruge, hvis vi skal lave et bål?
14. Dans og spring af glæde.
15. Vis, hvordan du vil trøste mig, hvis jeg er ked af det.
16. Hvad er antonymet til en "stor familie"?

Bøger jeg kender-bog

Giv hvert barn sin egen notesbog. Den kan bruges som evalueringsredskab, dialogstarter samt i overgang. Det er sjovt for børnene at se tilbage på, hvad de har læst.

1. Indsæt et lille udprint af bogforsiden
2. Giv bogen stjerner
3. Tegn en tegning

